

Visitaforedrag

Biskop Kari Mangrud Alvsvågs visitas til Hafslund, Søndre Skjeberg og Skjebergdalen menigheter 21.-26.11 2023

Innledning

«Dette har vært den beste dagen i mitt liv!»

Ordene kom fra en 8-9 åring som ventet på å bli hentet av foreldrene etter Tårnagentdagen» i Hafslund kirke forrige fredag.

Det er ord som varmer ansatte og frivillige som har brukt dagen sammen med barna, og det er ord som blir med barnet hjem og gir alle rundt det en opplevelse av at kirken betyr noe i livene våre.

Gjennom dagene jeg har fått tilbrakt i menighetene her i Skjeberg samarbeidsområde har jeg opplevd mange eksempler på at folkekirken betyr mye for mange her.

Og gjennom å se på tallenes tale og lese rapporter fra de ulike fagfeltene kan jeg med hånden på hjertet si: Det er mye som går bra her!

La meg ta deltakelsen på gudstjenestene som eksempel: Som gudstjenestedeltaker eller ansatt kan vi fort gjøre oss opp en mening ut fra enkeltopplevelser. En gudstjeneste der det er tynt i benkeradene kan gjøre oss litt motløse. Og konsekvensene av pandemien preger oss fortsatt. Men statistikken viser at dere har klart å komme raskere tilbake til tallene fra før 2020 enn de aller fleste i Borg. Ta det som en oppmuntring og et tegn på at mange er glad i folkekirka!

Jeg har og sett hvordan Ingedal, Ullerøy, Skjebergdalen, Skjeberg og Hafslund kirker alle samler mennesker i sitt nærmiljø, og gjør at folk føler tilhørighet til sin kirke og sitt område, og engasjerer seg der. Det kan gi noen utfordringer når vi trenger å samordne ressursene i et litt større område, men i all hovedsak er dette en styrke og en kvalitet.

I dette foredraget vil jeg forsøke å løfte frem det gode arbeidet jeg har møtt; som er blitt fortalt om i visitasinnberetningen; og som vi leser ut av statistikken. Og samtidig vil jeg peke på utfordringer vi sammen har sett og snakket om. Håpet er at visitasen kan være en anledning til å stake ut en kurs videre i fellesskap. Når vi samler kreftene og jobber mot felles mål kan vi få til så mye mer enn når vi opererer på egenhånd.

Jeg har bygget opp foredraget etter Den norske kirkes nye strategiplan, som også Borg har gjort til sin. Der finner vi tre strategiske mål som jeg bruker som overskrifter. Disse er:

Kirken åpner rom for tro

Kirken er der livet leves

Kirken er mer for flere

Dere finne hele strategiplanen bakerst i foredraget.

Kirken åpner rom for tro

Vi har snakket mye om **gudstjenesten** denne uken. Den er stedet der kirkens enhet kommer til uttrykk gjennom at bibeltekstene lyder og fortolkes i en preken, og dåp og nattverd tilbys. Her er kilden til kirkens liv. Både menighetsråd, ansatte og frivillige er enige om at det hadde vært fint om man klarte å samle enda flere til søndagsgudstjenestene. Tankene om hvordan det best kan skje er ulike.

Her, som ellers i landet, er antallet mennesker som regelmessig går i kirken helt uten noen annen grunn enn at det er en god vane eller plikt færre enn tidligere. Årsakene er sammensatte, men gjennom undersøkelser har man funnet at det generelt i samfunnet er færre som kjenner seg forpliktet til å delta fast i ulike fritidstilbud, og flere gjør vurderinger fra gang til gang om det er noe man vil prioritere i dag. Individualiseringen preger hvordan nordmenn bruker tiden sin.

De fleste av oss trenger en konkret grunn også for å gå til gudstjeneste. Når man først gjør det, er opplevelsen god! Også ansatte i kirken delte denne erfaringen. Én reflekterte over egne vaner og observerte at de aller fleste gangene vedkommende dro til kirke var det tilskyndet av en oppgave eller en spesiell grunn.

Et forskningsprosjekt fra 2020 i regi av Teologisk Fakultet ved Universitetet i Oslo, «*Sted, rom og praksis. Gudstjenester folk vil ha*»¹ lette etter fellestrekk ved menigheter i Den norske kirke som hadde opplevd økning i oppslutning de siste fem år. I en av menighetene hadde de utviklet flere typer temagudstjenester som de koblet til relevante grupper. Ulike musikalske uttrykk gav rom for å invitere et stort mangfold av kor, band og musikkforeninger. De valgte også å bruke konfirmanter fast som medhjelpere i liturgien, og involverte foresatte med praktiske oppgaver. En annen menighet valgte å jobbe strategisk med å få dåpsfølger til å føle seg hjemme i gudstjenesten gjennom involvering, personliggjøring av handlingen og ved at mange frivillige hadde vertskapsoppgaver overfor familien.

Disse menighetene oppnådde ikke på kort sikt at mange flere begynte å gå fast i kirken, men at mange flere i løpet av et år fikk gode gudstjenesteopplevelser og en følelse av at de hørte til. **I vår folkekirkekontekst er det en viktig grunnverdi at alle gudstjenestedeltakere har samme verdi uansett årsaken til at de kommer.** Ingen er gjester i Guds hus; vi hører til!

Jeg vil oppfordre menighetene til å la seg inspirere av funnene i forskningen, og arbeide strategisk for å gi folk grunner til å gå til gudstjeneste. En slik grunn er at lag og foreninger man er med i samarbeider om en gudstjeneste. Det finnes allerede gode eksempler på dette hos menighetene, og jeg vil oppfordre til å se etter flere slike samarbeidsrelasjoner.

Speider, idrettslag, Rotary, Lions Club, Jeger og Fiskerforbundet osv. Bare fantasien setter grenser.

Når gudstjenestene feires som temagudstjenester med mange involvert, og når det er mange dåp, kan det iblant være nødvendig å gjøre noen tilpasninger i liturgien. Jeg har tidligere i år gitt prostene fullmakt til å godkjenne avvik fra lokale grunnordninger når de ikke berører mer enn 10% av gudstjenestene i løpet av et år. Det gir rom for lokal frihet.

---

¹ [tveito-johnsen-gudstjenester-folk-vil-ha.pdf \(uio.no\)](https://www.uio.no/teito-johnsen-gudstjenester-folk-vil-ha.pdf)

Når det gjelder nattverd i hovedgudstjenesten sier bestemmelsene for gudstjenesten: «Normalt skal det feires nattverd i hovedgudstjenesten». Dette innebærer at det er rom for skjønn når det gjelder å utelate nattverd **ved enkelte anledninger**. Slike vurderinger tas inn i arbeidet med menighetens årsplan for gudstjenester som menighetsrådet vedtar. Her kan man få gode samtaler om det strategiske arbeidet med gudstjenestene i menigheten.

En annen variabel i gudstjenestearbeidet er tidspunktet. Kl.11 på søndag er godt innarbeidet, men matcher ikke nødvendigvis folks helgevaner. Jeg vil oppmuntre til å tenke kreativt rundt dette, og behandler gjerne godt begrunnede søknader om å flytte forordnede gudstjenester til andre tidspunkt og dager.

Gjennom bispedømmets prosjekt «dåpsreisen» har vi funnet at det betyr mye at det er fleksibilitet i når man kan få dåp. Det betyr at i tillegg til dåp i hovedgudstjenesten, er det ønskelig at man fortsetter å tilby dåp i egne samlinger, på lørdager eller etter hovedgudstjenesten søndag. Kommunikasjonen med de som ønsker dåp, må være tydelig og lett å forstå, og menighetene må ha mulighet for online påmelding. Det er fint å observere at her er dette godt i virke, og mange blir døpt gjennom året.

Til dåpen hører opplæring. **Kirkens arbeid med undervisning og læring** er gjennom trosopplæringsreformen satt i system. Det har vært lagt stor vekt på de såkalte breddetiltak, der alle dømte og andre interesserte i et årskull inviteres til samlinger. Tårnagentdagen jeg nevnte innledningsvis er et eksempel på det. Alle landets menigheter fører statistikk over oppslutningen på disse tiltakene. Vi måler andel deltakere av dømte i aldersgruppen. I 2022 lå Søndre Skjeberg noe over, og Hafslund noe under snittet for Borg på sentrale tiltak som 4-års bok, Tårnagentdag og Lys Våken. Men begge lå godt over snittet på konfirmasjon, noe som er svært gledelig, og jeg vil oppfordre til å bruke erfaringer fra tiltak med god oppslutning i arbeidet med å styrke de som har lavere tall. Skjebergdalen har generelt gode tall, men så små kull at sammenligninger er litt vanskelig.

Ledertreningsarbeidet har mange steder fått en knekk etter pandemien. Jeg vil oppfordre til å bruke aktivt muligheten som ligger i de store konfirmantkullene til å invitere ungdom med videre. Konkret vil jeg utfordre menighetene til å sende to-tre ungdommer til bispedømmets Ungdomsting første helgen i mars. For noen er det å engasjere seg i kirkens ungdomsdemokrati en fin måte å følge opp en god konfirmanttid på.

En del av kirkens virksomhet som åpner rom for tro er **musikken**.

Jeg har fått oppleve så mye musikkglede bare på de få dagene jeg har vært her. Jeg møtte ungdomskoret på onsdag, og de sa at både det å synge i seg selv, og å få være med i fellesskapet var viktig. I korene tilknyttet kirken får medlemmene også en rik tilgang på trospraksis, gjennom tekstene de formidler, og deltakelse i gudstjenester. Under «møtested kirken» var musikken et sentralt element. Sanggleden var stor både hos «Kom og syng-koret» og oss som sang med.

Under visitasen har ønsket om at flere folk skal oppleve konserter og andre kulturelle arrangementer i kirkene vært tematisert. Først vil jeg si at den tidligere nevnte «koronaeffekten» har slått inn på alle områder. Kino, teater og profesjonell konsertvirksomhet melder om den samme prosentuelle nedgangen i 2022.

For å appellere bredere er jeg overbevist om at det viktigste grepet er å spørre mennesker hva de kunne tenke seg å være med på. Både hva slags konserter de vil lytte til, men også hva de vil bidra med. I et område der veien til konsertsaler hvor de store artistene kan høres er kort, tror jeg det er hensiktsmessig her lokalt å fortsette med å la lokale aktører holde konserter i kirkene deres. Sammen kan vi få til mere. Jeg vil oppfordre dere til også å invitere kor som ikke er tilsluttet kirken formelt til å bruke kirkerommene både til egne konserter og til å delta på kirkens arrangementer.

Kirkens arbeide med **gravferd og oppfølging av sørgende** er av stor betydning for folkekirken arbeid med å åpne rom for tro. Vi ser av den nylig publiserte medlemsundersøkelsen at dette rangeres svært høyt av kirkens medlemmer. En kvalitet ved kirkens arbeid med gravferder er de ulike faggruppers evne til å utvise godt skjønn i møte med pårørendes ønsker. Bruk dette skjønnet aktivt, og vær raus med å la menneskers liv komme foran interne preferanser.

Under overskriften «Kirken åpner rom for tro» vil jeg også ta inn **religionsdialog** og samarbeid mellom folk med ulik tro. Som folkekirke og majoritetskirke har vi et særskilt ansvar for å tale trosfrihetens sak i samfunnet, og å fremsnakke betydningen av tro som en del av livsmestringen for veldig mange. Og særlig for mange av de som er nye i Norge er det betydningsfullt å få høre til i en moske eller et kirkesamfunn som bruker språket de kjenner fra før.

I våre lokalsamfunn blir det religiøse mangfoldet stadig større; selv om det innad i området jeg har besøkt er store forskjeller. Jeg fikk lov å møte en 9.klasse på Hafslund skole og ha en time om det å leve fredelig og godt sammen på tross av ulikheter i tro, meninger, kultur og etnisitet. Det er av stor betydning at religiøse ledere står sammen i dette arbeidet. Både Sarpsborg kirkelige fellesråd og Borg bispedømmeråd er stiftere og medlemmer i Dialogforum Østfold, og jeg vil oppfordre lokalmenighetene til å støtte opp om deres aktiviteter og arrangementer gjennom medlemskap i Dialogforum Østfold, og ved å bidra med arbeidskraft og økonomi til denne viktige foreningen.

Kirken er der livet leves

Under denne overskriften har jeg ett hovedbudskap:

Som kirke kan vi ikke sitte og vente på at folk skal oppsøke oss og våre arrangementer.

Vi må ut der livet leves.

Det er flere grunner til det:

-Kommunikasjon: Det er fryktelig tungt å nå ut til folk gjennom den flodbølgen av informasjon den enkelte rammes av hver dag. Mye er algoritimestyrt, og styrt av økonomiske interesser hos kommersielle aktører.

-Pandemien har gjort oss tregere til å oppsøke møteplasser; også kirkelige

-Som kirke er vi kalt til å følge i Jesu fotspor. Hvor finner vi dem? Det er bare å åpne evangeliene å begynne å lese, så ser vi det: På torgene, i bakgatene, i hjemmene, på festene, hos de utstøtte. Og jeg kan føye til møteplasser vi har som ikke fantes på den tiden:

Sykehjem, institusjoner, kjøpesentre og sosiale medier.

Og, som vi hørte om i dagens prekentekst; Jesus identifiserte seg fullt og helt med dem han møtte- og dermed med dem vi møter på disse stedene.

Jeg vil konkretisere dette hovedbudskapet i noen utfordringer:

-Søk **samarbeid med skolene**, og tilby dere som en ressurs i arbeidet for å skape gode og trygge oppvekstmiljøer. I møtet med ledelsen ved Hafslund ungdomsskole kom det tydelig frem at det er muligheter for samhandling med kirken. Skolen har gått til det modige skritt å låse inn elevenes telefoner hele skoledagen. Det setter krav til aktivisering i friminutt og fritimer. Kan kirken forflytte noen av sine ressurser til disse arenaene? Kompetansen på barn og ungdom finnes, og kreativiteten på aktiviteter ofte stor i kirken. La oss forsøke å koble de gode kreftene sammen.

Fellesrådet har store utearealer rett ved skolen knyttet til gravplassen. Her kan det være mulig å la elever med høyt aktivitetsbehov få oppgaver knyttet til stell av grøntarealer og hagedrift.

I møtet med kommunen ble vi tydelig utfordret til å se på muligheten for å bidra til å fylle tomrommet mellom skoleslutt og kvelden. Her er det mulig å bruke både kirkens, andre aktørers og skolens lokaler. En observasjon hos ledelsen på ungdomskolen er at kontrasten mellom de som er med på fritidsaktiviteter og de som ikke er det øker. Enten er du med på veldig mye, eller ingenting. Noe er knyttet til økonomi. Sarpsborg kommune har flere barn og unge som vokser opp i lavinntektsfamilier enn landet ellers. Derfor er det viktig at kirkens tilbud er gratis eller billige, og gjerne med et sunt måltid som en del av det

-Benytt muligheten som ligger å tilby aktiviteter i **SFO-tiden**. Barnekoret som øver på Skjeberg Misjonshus er et godt eksempel på dette. Barna på den nærmeste går bort etter skoletid, andre hentes av frivillige på skolene. Så er det mat, korøvelse og lek. Koret opptrer både i kirkene og på arrangementer i nærmiljøet. Kunnskapsminister Tonje Brenna presiserte i et svarbrev til SV 06.10 i år² at man i SFO-tiden kan tilby aktiviteter i samarbeid med ulike trossamfunn. Så alt ligger til rette for et utvidet samarbeid her.

I Borg bispedømme har vi for tiden en satsing på **ungdomsdiakoni**. Gjennom en referansegruppe, tverrfaglige prostivise samlinger og kunnskapsinnhenting står vi igjen med en tydelig oppfordring som samsvarer godt med det jeg hittil har beskrevet i dette avsnittet: Vi kan ikke bruke ressursene på bare å hente ungdom inn til aktivitet i kirken, men vi må finne ut hvor ungdom er, og hvordan vi kan være kirke for dem der. Dette er et arbeid som utfordrer komfortsonene til flere av oss. Derfor er det viktig å jobbe tverrfaglig, og i team. Flere av eksemplene på utfordringer jeg har nevnt ovenfor vil kunne sees som en del av denne satsingen. Det følger ikke nye midler med satsingen, men vi vil søke å gi tilgang på nettverk og kompetanse slik at frivillige og ansatte blir inspirert og rustet til å våge seg ut på bortebane. Som fort kan bli vår nye hjemmebane!

Mye av arbeidet kirken gjør på dette feltet er lett å koble til **bærekraftsmålene** som mange aktører i samfunnet bruker som veivisere i sitt arbeid. Det er fint at kirken også er bevisst på å forholde seg til disse viktige felles målene

Jeg vil her bare nevne et lite eksempel på et tiltak som bidrar til å oppfylle et av målene; mål

² [Skriftlig spørsmål - stortinget.no](http://skriftlig.sporsmal-stortinget.no)

12 «Ansvarlig forbruk og produksjon»: Hvert år produseres en mengde kranser og oppsatser til gravferdshandlingene. Ved kistebegravelser blir disse lagt på graven, og ligger til blomstene visner. Kirkegårdsarbeiderne har en stor jobb med å plukke fra hverandre alt som er brukt i produksjonen av kransene for å kildesortere. Jeg vil oppfordre dere til å kontakte blomsterbutikkene som lager kransene for å drøfte hvordan de kan lages uten så mye metall, plast og oasis som i dag. Vi må rett og slett få til en mer bærekraftig produksjon for å nå våre felles mål. Det var også fint å få besøke gården Brandstorp vestre, som med nytt fjøs og ny teknologi på melkeproduksjon viser at det er mulig å drive stadig mer bærekraftig. Dette er et felt som hører innunder **kirkens diakoni**, og både arbeid i diakoniutvalg, og i en mulig re-start av Grønt utvalg er det mulig å arbeide konkret med dette og andre prosjekter.

Kirken er mer for flere

«De som ikke er frivillige vet ikke hva de går glipp av! Det gjør livet rikere!»

Ordene falt på frivillighetsfesten på Folkvang tirsdag. Bygdekvinnelaget og sanitetsforeningen presenterte sin stolte og viktig historie, og vi fikk flere vitnesbyrd om hvor betydningsfullt det er å bidra med det man har inn i fellesskapet. Jeg snakket denne kvelden om «Folkehelsens ABC», som spiller på de tre engelske ordene Act, Belong, Commit. Enkelt oversatt kan vi si det handler om å gjøre noe aktivt, å gjøre noe sammen med andre, og å gjøre noe for andre. Dette er gode råd for vår psykiske helse, på samme måte som «fem om dagen» er for vår fysiske.

Mange menigheter ønsker å få en bedre struktur på **oppfølgingen av frivillige**, og øke antall frivillige i arbeidet. Sånn er det også her. Nå er det nye menighetsråd. Benytt sjansen til å hente ut erfaring og kompetanse fra både avtroppende og påtroppende råd. Dere som kommer inn som friske nye medlemmer besitter en viktig egenskap; nemlig evnen til å kunne se ting med friske øyne. Ikke vær redde for å si høyt det dere tenker!

Så er det og vesentlig å se at frivillighet ikke først og fremst handler om at ansatte skal få hjelp til å utføre ferdig definerte oppgaver, men om at mennesker skal få bidra med det de har til glede for seg og andre. En samlet strategi for frivillighet vil kunne gjøre at man kan skape nye koblinger mellom mennesker og mellom aktiviteter. Det har vist seg svært effektivt at en ansatt har dedikert tid til å holde kontakten med frivillige, organisere arbeidet, og rekruttere nye.

Vi har også fått ta del i et felles møte med lederne på **bedehusene** i området. Det er mye godt samarbeid med bedehusene her. Mange føler seg hjemme både i kirke og på bedehus, og bidrar begge steder. Her legger man til rette for at arrangementer ikke kolliderer, og lar seg inspirere av hverandre. Det er av stor verdi. I det jeg oppfattet som en åpen og ærlig samtale om enigheter og uenigheter, samles vi i vår felles forankring i Guds kjærlighet i Jesus Kristus. Takk for den gode samtalen!

Så er det viktig for meg å si at livet går i faser. I noen perioder skal vi slett ikke stille opp for andre, men bare få ta imot. Kirken skal ikke være en aktivitetskirke på høygir med

umenneskelige krav til egeninnsats. Selv for en kirke som har «nåde» som den viktigste skatt kan det være lett å glemme oppe i alt vi vil.

Jeg har og fått se gode eksempler fra andre arenaer på hvor viktig det er å **oppleve at man bidrar**.

Besøket på Sarpsborg ASVO avdeling Skjeberg var rett og slett til å bli både glad og rørt av. Mennesker som trenger en tilrettelagt arbeidsplass får her oppleve en trygg, forutsigbar og dypt meningsfull arbeidshverdag. Arbeidslederne er tett på; trygger, forklarer og finner løsninger. De er dedikerte til sitt arbeid, og det er gledelig å se at menneskeverdet holdes høyt!

Sammen med de andre avdelingene sørger de for 135 arbeidsplasser som strekker deg fra å holde pilegrimsleden farbar til bilvask og vedproduksjon. Jeg vil utfordre kirken, og særlig fellesrådet, til å se på mulighetene for samarbeid. Kirken har flere områder det dette kan være aktuelt, ikke minst innenfor kirkegårdsdriften. Også diakonien kan se etter mulige samarbeidsområder her. For mange av de ansatte kan kirkens tilbud innenfor feltet «inkluderende menighetsliv» være aktuelle.

Gravferdsforvaltningen er en viktig oppgave kirken ved fellesrådet ivaretar for hele befolkningen.

I møtet med kommuneledelsen var dette et at temaene som ble berørt.

Gjennom mange år har kirken opparbeidet seg solid kompetanse på feltet. I Skjeberg samarbeidsområde gjør de ansatte en stor innsats med å holde kirkegårder og gravplasser velstelte og vakre, og i møte med alle som oppsøker disse blir de et medmenneske som både kan svare på spørsmål, lytte, og bistå praktisk.

Sarpsborg kommune er i en prosess der fremtiden for krematorievirksomheten skal avgjøres. Det var fint i møte med ordfører og kommunedirektør å høre at kirkeverge og fellesråd vil bli involvert og hørt i det videre arbeidet. Og også at det er et felles ønske å få til regelmessige møter mellom fellesråd og kommune, samt at kirken kan presentere virksomhet på et bystyre- eller formannskapsmøte.

Å «være mer for flere» kan virke som et ambisiøst mål i en tid der vi ser rammebetingelsene bli tøffere for mange sektorer, den kirkelige inkludert. Kommunen melder at de må løse de samme oppgavene med færre midler, og vi ser den samme utviklingen i kirken.

Jeg skal ikke svartmale situasjonen eller ta motet fra de som ønsker nysatsning.

Men jeg tror vi må innse at vi i større grad må se etter nye inntektskilder, prioritere tydeligere og omgruppere ressurser til det vi ønsker å prioritere. Helt nye bygg kan synes vanskelig å til, men tilpassing og utvidelse av eksisterende kan være et mer realistisk mål. Her tenker jeg særlig på Hafslund kirke som med sin sentrale beliggenhet er et viktig bygg for menigheten.

Så kan det være en nyttig øvelse å rette oppmerksomheten mot det vi har, fremfor det vi synes vi mangler. Det siste året har vi i kirken fått et nytt verktøy som kan hjelpe oss til å gjøre gode strategiske valg, og til å prioritere.

Det heter «**Kirka vår**», og er et digitalt verktøy som er ment som en hjelp til å lage en helhetlig plan for menigheten. Her er enkel tilgang til statistikk både fra SSB, kirken selv, kommune og fylke. Det er plass til å beskrive lokalmiljø og menighet, til å beskrive ressurser

og se hvilke utfordringer som finnes. Deretter følger å velge satsinger og koble på aktiviteter, både eksisterende og nye.

Til sammen blir dette en strategisk prosess som kan ende ut i felles mål og satsinger for en menighet. Med nye menighetsråd på plass er tidspunktet for å komme i gang med dette gunstig.

Skjeberg samarbeidsområde er et levende og aktivt område med masse flott som skjer. Her er mange engasjerte og flotte ansatte som både hver for seg og sammen, og sammen med frivillige og råd, får gjort veldig mye godt.

Men samtidig har området som helhet en struktur som ikke gjør det bare enkelt å jobbe sammen for felles mål. Med tre menighetsråd, tre kirkekomiteer, en stab som dels dekker hele området og dels enkeltdeler av det kan faren være at ting spriker litt. Det er også uheldig at daglig leder-funksjonen ikke har vært mulig å ivareta på en optimal måte de siste årene. Det er viktig å få på plass både av hensyn til det strategiske menighetsarbeidet, og for å sikre kirken som en attraktiv arbeidsplass som både tiltrekker nye, og som gjøre det godt å være ansatt over tid.

Kirkeverge og prost oppfordres til å sammen finne en god løsning som sikrer god kirkefaglig og strategisk ledelse i området.

Avslutning

«Jeg har lyst til å fortelle om en overraskende glede! Jeg blir så glad inni meg når jeg på lang avstand kan se det nye kobberspiret på kirken skinne i sola»

Dette gledes-utbruddet jeg hørte en av dagene her deler jeg gjerne med dere. Og jeg deler gleden selv!

Det gjør godt å se kirkebyggene våre i landskapet. Det vitner om generasjoners tro og tilhørighet. Det nye spiret på Skjeberg kirke kan få symbolisere at kirken er satt til å bringe lyset til verden!

Verden forandrer seg, og stedene våre endre seg. Men budskapet kirken får bære frem er det samme: Gud er til stede i verden og i våre liv, og sammen skal vi arbeide for at flest mulig i Hafslund, Søndre Skjeberg og Skjebergdalen skal få gjenkjenne Hans kjærlighet i våre liv.

Tusen takk til alle som har bidratt til innholdsrike og inspirerende dager for meg her denne uken, både i forberedelser og gjennomføring.

Må Gud velsigne den enkelte av dere, og alt liv og arbeid i menighetene deres.

Mer himmel på jord

Strategiske mål for Den norske kirke i Borg
I perioden 2022–2029 vil vi at:

1. Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.
2. Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne- og ungdomsaktiviteter
3. Flere deltar i og opplever gudstjenester, kirkelige handlinger og kirkelige møteplasser som inkluderende og trossstyrkende fellesskap.

Den norske kirkes strategi for 2022–2029	 Kirken åpner rom for tro	 Kirken er der livet leves	 Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	Skaper mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

DEN NORSKE KIRKE
Borg bispedømme